

AQUA FORTIS.

℞. Vitrioli exsiccati, & salis Nitri ana p. æq. tere simul,
& misce, distilla per retortam loricatam igne aperto
gradato: est operatio horarum 12.

VIRE S.

Solvit Lunam, seu argentum. & gener m. Valet etiam
in ulceribus a lute ventrici contractis externe applica,
callositates demum absumit.

AQUA REGIA.

℞. Salis Nitri, & Salis Gemmæ ana ℥b. j. boli, seu terræ
argillaceæ ℥b. j. misce, ac distilla, ut aqua fortis.

AQUA REGIA SINE DISTILLATIONE.

℞. Aquæ fortis, seu spiritus Nitri ℥b. j. Salis Ammoniaci
pulverati ℥ij. fiat dissolutio igne lento arena in vase
vitreo, vsuique reponere, solvit aurum.

CAPVT XIV.

De Salibus.

SAL ABSYNTII FIXVM.

℞. Cinerem Absynthij à carbonibus purificatum, coque
cum aqua in vase terreo, ut fiat lixivium, decanta: id-
que repete ad extractionem totius salinæ substantiæ,
liquores decantatos filtra per chartam, liquor filtra-
tus evaporetur ad siccitatem vsque in vase vitreo, seu
vitreato: Sal remansum in crucibulo ad albedinem
calcina, hinc in aqua dilue, & filtra iterum, atq̄ iterum,
& evapora ad pelliculam, tunc colloca vas loco tri-
gi-

gido, per noctem, separa crystallos liquorem decantan-
do, iterumque evapora ad pelliculam, locoque frigido,
ut antea colloca, idque repete vsque quo extraxerit
omne sal in crystallos, quos exicca, ac reponere.

VIRE S.

Aperit, urinam, ac sudorem movet, febribus pesti-
lentialibus, hydropi, obstructionibus, &c. Conferit en-
tericulum roborat, appetitum excitat. Dosis ad ℥b.
Eodem modo parantur omnia salia fixa, seu cinericea.

SAL ACETOSELLÆ ESSENTIALE.

℞. Succum Acetosellæ depuratum; coque in vase vi-
treo aliquid tantulum inspissando, colloca loco frigido
per noctem in vase ligneo, postea separa crystallos,
quos exicca, ac serva in vase vitreo optimè obturato.

VIRE S.

Refrigerat, & corroborat, sanguinem purificat, es-
t utique febrilem mitigat. Dosis ad ℥j.
Eodem modo parantur omnia salia essentialia. Vide
Lib. I. Cap. V.

CRYSTALLVS TARTARI.

℞. Tartari Albi optimè loti q. v. affunde aquæ ferventis
bonam quantitatem, agita spatula lignea, & solvetur
particula tartari, cola per manicam hippocraticam,
dum adhuc calet, alias coagulatur rursus, quod so-
lutum erat: restanti tartaro affunde aliam aquam fer-
ventem, agita, & colla, idque reitera tantisper, donec
nil nisi arena irresolubilis restet: Aquas has tartaro
impregnatas reponere, ut frigeant, & videbis tar-
tarum purum, partim super natare insitar cuticule, partim
insitar crystallorum, vel ad fundum residere, vel pa-

ricibus, ac bacillis immixtis adherere: utrunque cuti-
culum scilicet, & crystallos collige, sicca, ac reponc.

V I R E S.

Cressos, tartaricosque humores incidit, ac attenuat, com-
mode addibetur in obstructione hepatis, lienis, me-
fenterij, renum, & in affectu hypochondriaco, &c. Hinc
quoque sibi primus vendicat, inter digestioa unioersalia;
cuius rei gratia, & cathartici pramitti plerumque solet.
Quinimò ad laxandam aluum commodissimum medicamen-
tum est, si salsum gr. j. ac altero diagraij acuat. Do-
sis ad ℥ij.

Appellatur etiam cremor Tartari, Acidum Tartari, sal
essentiale Tartari, & Tartarus depuratus.

Sunt qui cuticulam supernatantem seorsum colligunt (no-
mine Cremoris Tartari) & crystallos itidem seorsum
(titulo Crystalli Tartari) verum cum vtrumque eius-
dem sit naturæ, & efficaciz, distinctionem hanc par-
vi momenti esse rectè autumat Scroderus.

SAL TARTARI.

℞. Tartari q. v. calcina ad albedinem igne aperto inter
chartas madefactas inclusum, post humecta illum, &
inijce in crucibulo, & iterum inter carbones accen-
sos ad albedinem calcina; hinc in aqua dissolve, filtra
per chartam, & evapora in vase vitreo igne arenae ad
pelliculam, colloca in loco frigido per noctem, crystal-
los separa, liquorem iterum, ut dictum evapora, &
sic procede usque ad finem, sicca crystallos, vsuique re-
ponc.

V I R E S.

Aperit, & ob id mirificè obstructionibus prodest, inserta
vit etiam pro tincturis vegetabilium extrahendis, &
magisteria aliqua precipitanda. Dosis ad ℥j.

***

***

SAL

SAL VEGETALE, SEV TARTARVS
Solubilis, vel Laxativus.

℞. Crystalli Tartari ℥vj. Salis Tartari ℥ij. aquæ ℔v. co-
quantur simul in vase vitreato per semihoram, & cum
refrigerint filtra per chartam, evapora ad pelliculam,
& crystallisa S. A.

V I R E S.

Suaviter purgat, aperit, ob id prodest ad cachexias, hidro-
pem, & obstructiones. Dosis ad ℥ij.

TARTARVS MARTIALIS SOLVBILIS:

℞. Tartari Solubilis ℥iv. Extracti Martis aperitivi ℥ij.
aquæ comm. ℔j. dissolvantur igne lento in vase vitrea-
to, solutio filtretur, & igne lento cinerum evapore-
tur, vsuique reponatur.

V I R E S.

Mirificè valet in obstructionibus, cachexijs, hydrope;
suppressione menstruorum, & urina. Dosis ad ℥b.

TARTARVS VITRIOLATVS, SEV
Magisterium Tartari.

℞. Olei Tartari purissimi per deliquium facti q. v. af-
funde guttatim spiritum vitrioli, donec strepitus ces-
set, idque in vitro capace: sic fiet coagulum: hinc
humiditatem lento igne cinerum evapora, ac sicca-
tum reponc.

V I R E S.

Digestivum est praestantissimum, tartarum in corpore
humano efficacissimè resolvens. Hinc utilissimè exhi-
betur in obstructionibus viscerum, venarum meseraica-

Ec 3

rum

rum, in omnibus febribus, præcipuè quartana, & in ob-
structionibus mensium. Dosis ad ℥j.

Tartarus Nitrat. Tartarus Nitratuſ paratur eodem modo cum ol. tartaræ
ri per deliquium, & Sp. Nitri.

TARTARVS EMETICVS;

℞. Cryſtalli Tartari ℥iv. Salis Tartari ℥j. Croci Metal-
lorum ℥ij. miſcantur in mortario vitreo, vel lapideo
per horam, poſtea coquantur in aqua per horas duas,
in vaſe vitreato, filtra calidè, ac cryſtalliſa S. A.

V I R E S.

Prodeſt in omnibus, in quibus vomitum à Medicis deſide-
ratur, blandè cum movendo. Dosis à gr. iv. ad ℥B.

SAL THERIACALE COMPOSITVM.

℞. Salis Abſynthij, ſcordij, centaurij, & Cardui Bene-
dicti ana ℥iv. quibus in aqua ſolutis immerge ſeptem
circiter viperas mundatas. coquantur ad viperarum
molliciem in vaſe vitreo, igne leniſſimo, filtentur, &
liquor ſalinus inſpilletur, vel cryſtalliſetur.

V I R E S.

Valeat in morbis malignis, epidemicis, & contagioſis.
Dosis à ℥j ad ℥i.

SAL VOLATILE SVDORIFERVM.

℞. Spiritus Theriacalis camphorati ℥x. ſpiritus vitrioli
volatilis, & ſpiritus ſulphuris rectificati ana ℥iij. ſpi-
ritus tartari ſubtilis, & ſp. ſalis Ammoniaci ana ℥ii℥.
miſcantur, & digerantur per dies tres in B. M. dein
diſtillantur fere ad ſiccitatem, uſuique liquor diſtilla-
tus reponatur.

V I S

V I R E S.

Inferoit menſtrui pro tinctura Epileptica paranda. Valeat
etiã in affeſtibus capitis, ut epilepſia, vertigini, & ſi-
milibus. Dosis ad gr. xx.

SAL VOLATILE VRINÆ.

℞. Urinæ pueri ſani vinum bibentis, recentis, magnam
quantitatem, evapora ad mellis ſpiffitudinem, & inji-
ce in matracc longi colli cum ſuo capitello, commiſſu-
ris benè lutatis ignem da, & prodibit ſal in capitello
inſtar nivis ſefe elevans, frigore coagulabilis, ſed leni
calore fuſibilis; diſtillatum rectifica per matraccm,
& habes ſal volatile, & ſpiritum.

V I R E S.

Convenit cum ſpiritu urina per putrefactionem; vide
Cap. XIII.

SAL CORALLIORVM.

℞. Coralliorum pp. q. v. diſſolve cum aceto diſtillato;
ſolutionem filtra per chartam, & evapora igne arenæ
in vaſe vitreo, uſuique reponc.

V I R E S.

Convenit in depravata ſanguinificatione, alijs hepatis,
& cordis affeſtibus. Dosis ad ℥j.
Eodem modo parantur ſalia in propriè ſic dicta, ex om-
nibus lapidibus, cornibus, oſibus,
crustaceis, & me-
tallis.

Ec 4

SAL

SAL CORALLIORVM PER CALCINATIONEM.

Re. Corallia, ac per biduum in furno figulino ad albedinem summam calcina, deinde solvantur in aceto distillato sequenti loco tepido per octiduum, & rubescet solutio. Menstruum abstrahere lento igne ad siccitatem usque, sal hoc resolve pluries in toro majali, filtra, & coagula, tandem siccissimum sal detine per tres septimanas in cineribus calidis, ut maiorem acredinis suae partem deponat. Convenit cum priori.

SAL IOVIS

Re. Cinerem stanni aperto igne sine sophisticatione preparatum, ex illo extrahe sal cum aceto distillato, digerendo supra ignem arenae per duos, tres, vel dies, sepe movendo, liquorem decanta: supra residuum, novum acetum distilla tum adde, digereque ad extractionem, ut antea, iterumque liquorem decanta, idque repetere ad tertiam, vel quartam vicem. Liquores filtra, & evapora in vaso vitreo igne arenae ad pelliculam, tunc colloca vas in loco frigido per duos dies, crystallos separa, liquoremque, ut antea, evapora, idque repetere ad extractionem totius salis in crystallos, quos sicca, ac ferva.

V I R E S.

Secretum est efficacissimum in suffocatione uteri, quam admiraculum compisset, tam intrinsecus, quam extrinsecus adhibetur. Commendatur utriusque extrinsecus ad omnia ulcera fetida, fistulas, cancrum, & alia abominosa. Dosis gr. ij. vel iij. seu iv. &c. Repetitis vicibus.

SAL, SEU SACCHARVM SATVRNI.

Re. Cerussae, vel Minij q. v. abstrahere sal cum aceto distillato, eodem modo quo de Iove.

V I R E S.

Intra corpus sumptum frigiditate sua libidinem, ac febres ardentissimas extinguit. Dissolvit tumores duros, & scirrhusos, applicatur commode contusionibus, confert que inflammationibus, & rubedini oculorum; in aqua rosarum, & euphrasiae, vel cilijs quoque impositum. Dosis ad gr. vj.

ARCANVM DVPLICATVM MYSICHT:

Extrae ex capite mortuo aquae fortis ex Vitrioli, & Nitri partibus aequalibus distillatae, cum aqua tepida, sal candidissimum. Hoc poitea totum, & subtilissimè supra marmor tritum impone cucurbitae lutatae, & successivè augendo, & continuando ignem, ad horas 12. secundi gradus, sepius agitando calcinetur, ut circa finem fundus cucurbitae aliquo modo candescat. Et postquam omnia refrixerint, vitro rupto sal eximatur, & denuò, ut antea subtilissimè teratur, & hic labor denuò secundus, & tertià vice, repetatur; & sic verè preparatum est.

V I R E S.

In melancholia, insania, mentis alienatione, peste, morbis epidemicis, febribus, &c. Secretum est. Dosis à ℥ss. ad ℥j.

In defectu capitis mortui aquae fortis, potest parari ex Nitri, & Vitrioli p. aeq. simul diu, & ad summam rubedinem calcinatis.

Appellatur etiam Sal de Duobus, Nitrum Vitriolatum, Sal Sapientiae, Sal Dulcis Hofstater, & Panacea Duplicata.

**

**

SAL, SEV. LAPIS PRYNELLÆ:

℞. Nitri puri ℥ss. j. fundatur in crucibulo, super injicē paulatim florim sulphuris ℥j. & ubi sulphur deflagarit, & nitrum erit solutum, effunde supra marmor, vsuique reponē.

V I R E S.

Prodest in angina, inflammationibus internis, febribus putridis, ac malignis, sitim mirifice extinguit, si in ore egrotus contineat. Dosis ad ℥j. ad ℥j.

Appellatur etiam Nitrum preparatum, Nitrum tabularum, Chrysellum Minerale, Lapis Anodynus.

SAL POLICRESTVM.

℞. Nitri puri, & florim Sulphuris ana p. æq. misce exacte, deonaque per vices in crucibulo accenso, mox ad auge ignem per horam, hinc dissolve in aqua, filtra, ac crystallisa S. A. vsuique reponē.

V I R E S.

Serositates evacuat per scessum, ac per urinas. Dosis ad ℥vi. in liquore appropriato.

LAPIS IMPERIALIS.

℞. Nitri, Salis Gemmæ, & Sulphuris ana p. çq. liqueant in vase terreo, & præcipitentur in lapide marmoreo, admodum lapidis prunellæ.

A L I O M O D O.

℞. Aluminis crudi ℥j. lique fiat in vase terreo, & adde pulveris salis ammoniaci, & salis gemmæ ana ℥ö. ijs
lis

Theorico-Practicum, Cap. XIII. 419
liquefactis adde pulveris cinnamomi, & caryophyllorum aromatic. ana ℥ij. præcipietur eodem modo.

V I R E S.

Valet ad dentium dolorem, & ulcera oris.

NITRVM FIXVM.

℞. Nitri puri q. v. funde in crucibulo, superinjice paulatim pulverem carbonum vsque dum non deflagret, calcina per horam, dissolve in aqua, filtra, ac evaporata S. A.

V I R E S.

Obstructiones aperit, urinam ciet, Seca. convenit cum sale tartari.

SAL VITRIOLI.

Extrahe sal S. A. ex cap. mortuo vitrioli in distillatione spiritus residuo.

V I R E S:

Vomitivum est insigne in epilepsia, aliisque cerebri symptomatibus, ex ventriculo sursum actis vaporibus ortis. Dosis à ℥i. ad ℥ij.

Terra residua, corpus ex Anime; seu Terra vitrioli; prodest maxime in diarrhæa, & dysenteria.

GILLA VITRIOLI, SEV VITRIOLVM
Vomitivum.

℞. Vitrioli albi q. v. dissolve in aqua, filtra, & coagula: Repete hoc secundo. Tertio dissolve in aqua rosata, post filtra, & coagula S. A. Convenit cum sale vitrioli paulo ante scripto. Dosis à ℥ß. ad ʒö.

SAL

SAL, SEV VITRIOLVM MARTIS RIVERII.

℞. Olei vitrioli, aut Sulphuris ℞ss. spiritus vini ℞i. ponantur in sartagine ferrea nova, & munda, & aslere contregantur, intra 15. dies fiet per se salina concretio, quæ soli post modum exponenda est, vt exiccetur movendo interdum cum spatula ferrea. Sal hoc probe exiccatum in phiola vitrea bene opturata ad usum serva.

V I R E S.

Obstructiones aperit, viscera roborat, eorumque calidam intemperiem emendat. Dosis ad gr. xx.

SAL MARTIS SVBDVLCE SCHRODERI.

℞. Limaturam Martis, & irrorata cum aceto distillato optimo, vt pasta inde fiat, quæ siccescat: Siccatum rere, ac irrorata iterum, &c. idque repetere multoties. Tandem effunde phlegma aceti, coque bulliendo, & filtra: humiditate in B.M. abstracta, digere cum vini spiritu, crystallosque pro usu serva.

V I R E S.

Vim habet incidendi, & aperienti, obstructiones etiam consummates viscerum, & oteri mirifice reseruat. Dosis ad ℞b.

SAL CACHECTICVM CHALYBEATVM.

℞. Salis prunellæ ℞i℞ & ℞ij. Arcani duplicati ℞ij & ℞ij. vitrioli Martis ℞j. terantur subtilissimè, & immittantur cucurbitæ vitreæ, hinc in arenæ calore per gradus aucto aliquandiu ad rubadinem calcinentur, tandem igne vltimo paulò fortiore, vt liquentur in massam, fracto denique vitro eximatur, cum refrixerint omnia, lapis rubicundus, & pro usu asservatur. Dosis ad ℞i.

SAL**SAL AMMONIACVM, SIVE ARMONIACVM.**

℞. Vrinæ sanctorum ℞x. salis communis ℞ij. fuliginis ℞j. misceantur, dissolvantur, & evaporentur: hinc sublimentur S. A.

V I R E S.

Vim diaphoreticam habet; precipuè in febribus maxime in febris quartana, putredini resistit, &c. Dosis ad ℞b.

B O R A X.

℞. Salis ammoniaci, nitri, salis tartari, ana ℞i. salis communis, & gummi arabici ana ℞ij. malthices, & aluminis roche ana ℞b. pulverificatis affunde vrinam, vt dissolvantur, filtra, ac coque donec materia in sale concreverit.

V I R E S.

In Medico usu facit ad menstrua, ac partum provocandum; factum mortuum pellendum, venæremque stimulamam: Dosis ad ℞b.

SAL COMMUNE DECREPITATVM.

℞. Salis communis q. v. inijce paulatim in crucibulo aëreoso, semper crucibulum tegula tegendo, decrepitatione finita, reponere in vase vitreo optimè obturato. Tamèn decet decrepitare illud, dum volumus eo vti.

V I R E S.

Si parti posteriori colli in saculis calidum adiungatur, poros aperit, & humiditates superfluas capitis consumit. Etiam in officinis pro varijs præparatombus inseruit.

CA5